

บันทึกข้อความ

กรมส่งเสริมการเกษตร
เลขรับ 1171
เสนอ เกษ
วันที่ ๑๘ มี.ค. ๒๕๖๗

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานการเกษตรต่างประเทศ โทร ๐ ๒๕๑ ๔๓๐๘

ที่ กษ ๐๒๐๔/ว๑๑๔ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอส่งสรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๖๖

เสนอ กรมส่งเสริมการเกษตร

เพื่อโปรดทราบ รายงานสรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๖๖ ของสำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว โดยมีรายละเอียดตาม QR Code ที่แนบท้ายหนังสือฉบับนี้

กนิษฐา ก.

(นางสาวกนิษฐา กำเนิดเพชร)

ผู้อำนวยการสำนักงานการเกษตรต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลุ่มวิเทศสัมพันธ์
เลขรับ 97
วันที่ 15 ธ.ค. 67
เวลา 11.๑4.๑๖

กนิษฐา

กนิษฐา ก.

ผู้อำนวยการสำนักงานการเกษตรต่างประเทศ
จังหวัดภูเก็ต

24 ธ.ค. ๖๗

<https://me-qr.com/0EMKYNL5>

กองแผนงาน
เลขรับ 376

สรุปข่าว

ด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น

ประจำเดือน
ธันวาคม 2566

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว

<https://www.opsmoac.go.th/tokyo>

OAATOKYO

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ประจำเดือนพฤศจิกายน 2566

หัวข้อข่าว	หน้าที่
1. ญี่ปุ่นตรวจพบไก่ต้องสงสัยติดโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรงเป็นกรณีที่ 3 ของฤดูกาลนี้ ในจังหวัด Saitama (1 ธันวาคม 2566)	3
2. ญี่ปุ่นตรวจพบไก่ต้องสงสัยติดโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) กรณีที่ 4 ของฤดูกาลนี้ ในจังหวัด Kagoshima (4 ธันวาคม 2566)	3
3. กระทรวงการคลังญี่ปุ่นเผยแพร่สถิติการนำเข้าสินค้าเกษตรฯ ประจำเดือนตุลาคม 2566 (5 ธันวาคม 2566)	3
4. พื้นที่ปลูกอะโวคาโดของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเป็น 9 เท่าในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (6 ธันวาคม 2566)	5
5. มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรฯ ของญี่ปุ่นในเดือนตุลาคม 2566 ลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (6 ธันวาคม 2566)	6
6. ดัชนีราคาวัสดุทางการเกษตรในเดือนตุลาคม 2566 ปรับตัวลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้าแต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (7 ธันวาคม 2566)	7
7. กฎหมายควบคุมกัญชาฉบับแก้ไขผ่านการพิจารณาของที่ประชุมวุฒิสภาญี่ปุ่น (7 ธันวาคม 2566)	8
8. ดัชนีความต้องการข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้าประจำเดือนพฤศจิกายน 2566 เพิ่มขึ้นสูงเป็นอันดับที่ 2 เมื่อเทียบกับอดีตที่ผ่านมา (8 ธันวาคม 2566)	8
9. ประธานสหภาพสหกรณ์การเกษตรประกาศ 5 ข่าวสำคัญด้านการเกษตรของญี่ปุ่นประจำปี 2566 (8 ธันวาคม 2566)	8
10. ยอดค่าใช้จ่ายครัวเรือนสำหรับอาหารประจำเดือนตุลาคม 2566 ลดลงร้อยละ 4.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (9 ธันวาคม 2566)	9
11. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น เตรียมเสนอร่างกฎหมายผลักดันการนำเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะไปใช้จริงในพื้นที่ (10 ธันวาคม 2566)	10
12. ปริมาณผลผลิตข้าวปีการผลิต 2566 ลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (13 ธันวาคม 2566)	11
13. นายกรัฐมนตรีเลือก Mr. Satoshi SAKAMOTO เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นคนใหม่ (14 ธันวาคม 2566)	11
14. การนำเข้าข้าว Minimum Access เริ่มสร้างข้อสงสัยให้แก่บางฝ่ายในญี่ปุ่น (15 ธันวาคม 2566)	12
15. ราคาตกลงซื้อขายข้าวปีการผลิต 2566 ประจำเดือนพฤศจิกายน 2566 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (16 ธันวาคม 2566)	13
16. เมือง Hitachi Omiya จังหวัด Ibaraki จัดทำข้อตกลงร่วมระหว่างเกษตรกรอินทรีย์กับเกษตรกรทั่วไป (17 ธันวาคม 2566)	13
17. ญี่ปุ่นเตรียมขยายโควตานำเข้ากล้วยและสับปะรดให้อินโดนีเซีย (18 ธันวาคม 2566)	14
18. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยญี่ปุ่นขึ้นราคาอาหารสัตว์ผสมอีกตันละ 2,800 เยน (20 ธันวาคม 2566)	14

หัวข้อข่าว	หน้าที่
19. มูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารของญี่ปุ่นในเดือนพฤศจิกายน 2566 ลดลงเป็นเดือนที่ 4 ติดต่อกัน (21 ธันวาคม 2566)	15
20. รัฐบาลญี่ปุ่นเคาะรายละเอียดการเสนอของบประมาณด้านการเกษตรฯ ปี 2567 วงเงิน 2.27 ล้านล้านเยน (21 ธันวาคม 2566)	15
21. รายได้ด้านการเกษตรประจำปี 2565 ลดลงร้อยละ 7.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (23 ธันวาคม 2566)	16
22. ปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตรในปี 2565 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (23 ธันวาคม 2566)	17
23. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นเรียกร้องให้ผู้เกี่ยวข้องยกระดับมาตรการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคปศุสัตว์ในช่วงเทศกาลปีใหม่ (25 ธันวาคม 2566)	17
24. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น ประกาศ 10 ข่าวเทคโนโลยีการเกษตรเด่นแห่งปี (26 ธันวาคม 2566)	18
25. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น จัดทำแนวทางโมเดลธุรกิจการใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชญี่ปุ่นในต่างประเทศ (26 ธันวาคม 2566)	18
26. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น ประกาศ 25 หัวข้อที่ได้รับคัดเลือกรับเงินสนับสนุนพัฒนา SMEs ด้านการเกษตรฯ (29 ธันวาคม 2566)	19
27. จำนวนผู้โดยสารลกลอบนำเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ติดตัวเข้าประเทศญี่ปุ่นเพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ (30 ธันวาคม 2566)	19

1. ญี่ปุ่นตรวจพบไก่ต้องสงสัยติดโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรงเป็นกรณีที่ 3 ของฤดูกาลนี้ในจังหวัด Saitama (1 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายนที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) แถลงตรวจพบไก่จากฟาร์มเลี้ยงไก่ในเมือง Moroyama จังหวัด Saitama ต้องสงสัยติดโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) ซึ่งนับเป็นกรณีที่ 3 ของญี่ปุ่น และกรณีที่ 2 ของจังหวัดฯ ในฤดูกาลนี้ ในวันเดียวกันจังหวัดฯ ได้เริ่มขั้นตอนการกำจัดไก่ที่เลี้ยงไว้ในฟาร์มแห่งดังกล่าวแล้วประมาณ 45,000 ตัว

ในพื้นที่รัศมี 3 กิโลเมตร ซึ่งกำหนดให้เป็นพื้นที่จำกัดการเคลื่อนย้ายมีฟาร์มเลี้ยงไก่อื่น 7 แห่ง เลี้ยงไก่รวม 148 ตัว และในพื้นที่รัศมี 3 - 10 กิโลเมตร ซึ่งกำหนดให้เป็นพื้นที่จำกัดการขนย้ายออกมีฟาร์มเลี้ยงไก่อื่น 47 แห่ง เลี้ยงไก่รวม 104,757 ตัว

เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายนที่ผ่านมา จังหวัดฯ ได้รับแจ้งจากฟาร์มแห่งดังกล่าวว่าพบไก่ล้มตายจำนวนเพิ่มขึ้น ผลการตรวจอย่างง่ายได้ผลเป็น Positive จำนวน 11 ตัวจากที่ตรวจ 13 ตัว ซึ่งผลการตรวจทางพันธุกรรมต่อมาในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2566 ยืนยันเป็นเชื้อไวรัส HPAI สายพันธุ์ H5

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

2. ญี่ปุ่นตรวจพบไก่ต้องสงสัยติดโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) กรณีที่ 4 ของฤดูกาลนี้ในจังหวัด Kagoshima (4 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 3 ธันวาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) แถลงตรวจพบไก่ไขจากฟาร์มเลี้ยงไก่ในเมือง Izumi จังหวัด Kagoshima ต้องสงสัยติดโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) ซึ่งนับเป็นกรณีที่ 4 ของญี่ปุ่นในฤดูกาลนี้ ในวันเดียวกันจังหวัดฯ ได้เริ่มขั้นตอนการกำจัดไก่ที่เลี้ยงไว้ในฟาร์มแห่งดังกล่าวประมาณ 23,000 ตัวแล้ว ทั้งนี้ จังหวัด Kagoshima มีจำนวนการเลี้ยงไก่ไขมากเป็นอันดับที่ 3 และมีจำนวนการเลี้ยงไก่เนื้อมากที่สุดในประเทศญี่ปุ่น

ในพื้นที่จำกัดการเคลื่อนย้าย (หรือพื้นที่ภายในรัศมี 3 กิโลเมตร) มีฟาร์มเลี้ยงไก่อื่นอีก 17 แห่ง เลี้ยงไก่รวม 1,459,000 ตัว และในพื้นที่จำกัดการขนย้ายออก (หรือพื้นที่ภายในรัศมี 3 - 10 กิโลเมตร) มีฟาร์มเลี้ยงไก่อื่นอีก 66 แห่ง เลี้ยงไก่รวม 3,394,000 ตัว

จังหวัดเปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2566 เวลา 10.30 น. สำนักงานสุขอนามัยปศุสัตว์ Hokusatsu ของจังหวัดฯ ได้รับแจ้งจากฟาร์มเลี้ยงไก่แห่งดังกล่าว ผลการตรวจอย่างง่ายได้ผลเป็น Positive และได้ยืนยันเป็นไก่ต้องสงสัยติดโรคฯ เมื่อเช้าวันที่ 3 ธันวาคมที่ผ่านมา

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

3. กระทรวงการคลังญี่ปุ่นเผยแพร่สถิติการนำเข้าสินค้าเกษตรฯ ประจำเดือนตุลาคม 2566 (5 ธันวาคม 2566)

จากสถิติการค้าระหว่างประเทศเผยแพร่โดยกระทรวงการคลังญี่ปุ่นพบว่า ในเดือนตุลาคม 2566 ญี่ปุ่นมีปริมาณนำเข้าผักสดเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตในประเทศออกสู่ตลาดน้อย ในส่วนของผลไม้มีราคานำเข้าสูงขึ้นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ด้านเนื้อโคและเนื้อสุกรมีปริมาณนำเข้าลดลงเป็นเดือนที่ 5 ติดต่อกัน เนื่องจากปริมาณการจำหน่ายเนื้อสัตว์ในประเทศญี่ปุ่นชะลอลง

ผัก ในเดือนตุลาคม 2566 ญี่ปุ่นนำเข้ากะหล่ำปลีเพิ่มขึ้น 6.6 เท่า และผักกาดขาวเพิ่มขึ้น 7.9 เท่า เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ผู้ประกอบการนำเข้าให้ข้อมูลว่า การผลิตในประเทศได้ผลผลิตไม่ดี

เนื่องจากอุณหภูมิสูง และเป็นช่วงที่สินค้าขาดตลาด ตลาดจึงมีความต้องการนำเข้าจากจีนเพื่อทดแทน ในส่วน
ของต้นหอมและแครอทมีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 69 และร้อยละ 17 ตามลำดับเมื่อเทียบกับเดือน
เดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตในประเทศไม่เพียงพอ ประกอบกับสินค้านำเข้าจากจีนมีราคาถูกกว่า
ขณะที่ หอมหัวใหญ่มีปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม
ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไปผลผลิตหอมหัวใหญ่ในประเทศญี่ปุ่นออกสู่ตลาดน้อย ปริมาณนำเข้าเริ่ม
ปรับตัวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ความต้องการใช้ของผู้ประกอบการร้านอาหารที่ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลให้ปริมาณนำเข้า
ผักกาดหอมเพิ่มขึ้นเป็น 2.1 เท่า และมะเขือเทศมีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 60 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกัน
ของปีที่ผ่านมา ผู้ประกอบการนำเข้าให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า เดิมที่ญี่ปุ่นก็มีปริมาณการผลิตมะเขือเทศพันธุ์ที่มี
ความแข็งซึ่งเหมาะสำหรับการแปรรูปน้อยอยู่แล้ว ประกอบกับการผลิตในปีนี้ได้ผลผลิตไม่ดี ด้านซึ่งเป็นที่
ต้องการของร้านซูชิพบว่า ราคานำเข้าปรับตัวสูงขึ้นเป็น 2.3 เท่าเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา
ส่งผลให้ปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 36

ผลไม้ ราคานำเข้ากล้วยปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจาก
ต้นทุนการผลิตและต้นทุนค่าขนส่งเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ราคาลดลงร้อยละ 18 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า
เนื่องจากแหล่งผลิตมีการปรับลดราคาขายในช่วงเดือนตุลาคม – มีนาคมของปีถัดไปซึ่งเป็นช่วงที่อัตราการ
นำเข้าปรับตัวสูงขึ้น สำหรับสับปะรดมีปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 18 และราคานำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 10
เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากฟิลิปปินส์ประสบปัญหาสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย
การผลิตได้ผลผลิตไม่ดี อย่างไรก็ตาม ปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 และราคาลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับ
เดือนก่อนหน้า เนื่องจากสถานการณ์สินค้าขาดตลาดเริ่มปรับตัวดีขึ้น สำหรับมะนาวมีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 53 และราคานำเข้าลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากในปีที่ผ่านมา
มะนาวนำเข้าจากชิลีหมดฤดูกาลเร็ว ในส่วนของกีวี่มีปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 50 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกัน
ของปีที่ผ่านมา เนื่องจากนิวซีแลนด์ได้รับความเสียหายจากพายุไต้ฝุ่น และสินค้าส่วนใหญ่หมดฤดูไปตั้งแต่ก่อน
เดือนตุลาคม

เนื้อสัตว์ ในเดือนตุลาคม 2566 ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อโค 40,313 ตัน ลดลง 8,323 ตัน หรือลดลงร้อยละ 17
เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ปริมาณนำเข้าเนื้อโคยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบการผลิต
เนื้อสัตว์วิเคราะห์ว่า ค่าครองชีพที่สูงขึ้นส่งผลให้ปริมาณจำหน่ายในประเทศชะลอตัว ประกอบกับตลาดโลก
มีความต้องการเนื้อสัตว์เพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการญี่ปุ่นสู้ราคาไม่ได้ ในส่วนของเนื้อสุกรมีปริมาณนำเข้า 70,202
ตัน ลดลง 5,608 ตัน หรือลดลงร้อยละ 7 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเนื้อสุกรแช่แข็งลดลง
ประมาณร้อยละ 20 ส่งผลให้ปริมาณนำเข้าในภาพรวมลดลง เมื่อพิจารณารายประเทศแล้วพบว่า ปริมาณ
นำเข้าเนื้อสุกรจากยุโรปลดลงอย่างเห็นได้ชัด ขณะที่ ปริมาณนำเข้าเนื้อสุกรจากแคนาดาปรับตัวเพิ่มขึ้น
เนื่องจากในปีที่ผ่านมามีการนำเข้าน้อย ทั้งนี้ ข้อมูลโดย Agriculture & Livestock Industries Corporation
ชี้ให้เห็นว่า ราคาเนื้อสุกรนำเข้าในเดือนกันยายนก็โลกรัมละ 617 เยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับเดือน
เดียวกันของปีที่ผ่านมา ตลาดจึงหันไปบริโภคเนื้อไก่และเนื้อสัตว์แปรรูปทดแทน สำหรับเนื้อไก่มีปริมาณนำเข้า
47,805 ตัน ลดลง 6,125 ตัน หรือลดลงร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยนำเข้าจาก
บราซิลลดลงร้อยละ 26 เนื่องจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) ขณะที่ เนื้อไก่แปรรูป
มีปริมาณนำเข้า 44,374 ตัน เพิ่มขึ้น 244 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา
ผู้เกี่ยวข้องระบุว่า ถึงแม้ว่าปัจจัยหลายประการยังไม่มีชัดเจน เช่น สถานการณ์การระบาดของโรค HPAI
และค่าเงินเยนที่อ่อนค่า แต่การนำเข้าเนื้อไก่จะเข้าสู่เกณฑ์เนื่องจากในช่วงฤดูหนาวมีเทศกาล เช่น คริสต์มาส
ส่งผลให้ความต้องการเนื้อไก่นำเข้าขยายตัว

ปริมาณนำเข้าผักและผลไม้ของญี่ปุ่นในเดือนตุลาคม 2566 (เฉพาะรายการที่มีการนำเข้าจากไทย)

รายการ	ปริมาณ (ตัน)	ราคา (เยน/กก.)	ร้อยละเมื่อเปรียบเทียบกับ เดือนตุลาคม 2565 (%)		ปริมาณแยกรายประเทศ (ตัน)
			ปริมาณ	ราคา	
ชิง	754	343	64	232	จีน 733 ไทย 20

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

4. พื้นที่ปลูกอะโวคาโดของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเป็น 9 เท่าในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (6 ธันวาคม 2566)

ปริมาณการผลิตอะโวคาโดในประเทศญี่ปุ่นขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นประมาณ 9 เท่าในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา เกษตรกรหลายรายหันมาปลูกอะโวคาโดเนื่องจากมีราคาสูงและปริมาณความต้องการกำลังขยายตัว ทดแทนการปลูกส้มซึ่งผลตอบแทนลดลงและพื้นที่ปลูกส้มบางแห่งกลายเป็นพื้นที่รกร้าง

จากข้อมูลการสำรวจโดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) พบว่า ในปี 2563 ญี่ปุ่นมีพื้นที่ปลูกอะโวคาโด 26.8 เฮกตาร์ (หรือ 167.5 ไร่) และมีปริมาณการเก็บเกี่ยว 14.4 ตัน ทั้งนี้ ในปี 2557 ซึ่งเป็นข้อมูลเก่าที่สุดที่ตรวจสอบได้ พบว่าญี่ปุ่นมีพื้นที่ปลูกเพียง 3 เฮกตาร์ (หรือ 18.75 ไร่) และมีปริมาณการเก็บเกี่ยวเพียง 0.2 ตัน ดังนั้น ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมาพบว่า พื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น 8.9 เท่า และปริมาณการเก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น 72 เท่า โดยเกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายทางเว็บไซต์ของตนเอง

พื้นที่ปลูกอะโวคาโดของญี่ปุ่นส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัด Ehime, Wakayama และ Kagoshima ซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกส้มและมีแนวโน้มการผลิตส้มลดลง ด้าน Mr. Shintaro HASHIGUCHI เจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรของเมือง Matsuyama ระบุว่า ราคาส้มที่ลดลงส่งผลให้พื้นที่ปลูกส้มกลายเป็นพื้นที่รกร้างเพิ่มขึ้น

หลายฝ่ายเริ่มหันมาให้ความสนใจปลูกอะโวคาโดเพิ่มขึ้นเนื่องจากพื้นที่ที่มีความลาดเอียงและมีแสงแดดเพียงพอ เหมาะแก่การปลูกอะโวคาโด และสามารถแก้ปัญหาการปล่อยทิ้งพื้นที่รกร้างได้ ที่สำคัญการปลูกอะโวคาโดง่ายกว่าและมีขั้นตอน เช่น การให้สารเคมีทางการเกษตร น้อยกว่าการปลูกส้ม โดยตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา เมือง Matsuyama ได้มีการแจกต้นกล้าและมีการให้คำแนะนำในการปลูก จนในปี 2565 เกษตรกรปลูกอะโวคาโดมากกว่า 190 ครอบครัว มีผลผลิตประมาณ 8 ตัน

ด้าน Ms. Ayuka MIDORIKAWA ผู้เชี่ยวชาญด้านการทำอาหารระบุว่า อะโวคาโดกำลังได้รับความนิยมเนื่องจากเป็นอาหารสุขภาพและสามารถนำไปประกอบอาหารได้หลายอย่าง ปัจจุบันอะโวคาโดที่จำหน่ายในท้องตลาดนำเข้าจากประเทศเม็กซิโกเป็นหลัก ขณะที่ Mr. Fuminori ARITA เกษตรกรผู้ปลูกอะโวคาโดในเมือง Matsuyama ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในช่วงที่ผ่านมาได้รับคำสั่งซื้อจากผู้บริโภคและคำปรึกษาจากเกษตรกรที่สนใจปลูกเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ผู้ประกอบการค้าส่งระบุว่า อะโวคาโดที่นำเข้าจะรีบเก็บจากต้นเนื่องจากต้องคำนึงถึงเรื่องระยะเวลาขนส่ง แต่อะโวคาโดที่ปลูกในประเทศจะรอจนกว่าผลสุกจึงจะเก็บเกี่ยว ราคาจึงเข้มข้นและมีความอร่อยกว่า ราคาค้าปลีกของอะโวคาโดนำเข้าลูกละ 100 – 200 เยน ขณะที่ อะโวคาโดที่ผลิตในประเทศลูกละ 1,000 เยนขึ้นไป ซึ่งกลายเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรสนใจหันมาปลูก ขณะเดียวกัน เกษตรกรผู้ปลูกส้มรายหนึ่งในเมือง Saijo จังหวัด Ehime เริ่มปลูกอะโวคาโดเมื่อ 6 ปีที่แล้ว คาดว่าความต้องการจะขยายตัว โดยจะเห็นได้จากเริ่มมีเกษตรกรหันมาปลูกเพิ่มขึ้น

อะโวคาโดที่ปลูกในญี่ปุ่นมีหลายสายพันธุ์ เช่น พันธุ์ Bacon และ พันธุ์ Pinkerton ฯลฯ ขณะที่ อะโวคาโดที่นำเข้าส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ Hass ซึ่งมีเปลือกหนาและมีระยะเวลาเก็บรักษานานกว่า ด้าน Mr. Toshihiko SUGIURA นักวิจัยจากองค์การวิจัยการเกษตรและอาหารแห่งประเทศไทย (NARO) ระบุถึงภาวะโลกร้อน

ที่ส่งผลกระทบให้มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ปัญหาความเสียหายจากสภาพอากาศที่หนาวเย็น จนเกินไปในประเทศญี่ปุ่นเริ่มลดลง จนเกิดเป็นสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการปลูกอะโวคาโด

ด้านภาครัฐของญี่ปุ่นเริ่มหันมาให้การส่งเสริมการปลูกอะโวคาโดด้วยเช่นกัน ในปีงบประมาณ 2566 จังหวัด Kagoshima ได้จัดสรรงบประมาณวงเงิน 8 ล้านบาท เพื่อส่งเสริมการปลูก เจ้าหน้าที่ของจังหวัดฯ ระบุว่า ต้องการให้การผลิตมีเสถียรภาพ เพราะเห็นว่าอะโวคาโดเป็นพืชที่มีอนาคต อย่างไรก็ตาม เนื่องจากอะโวคาโดเดิมเป็นพืชเมืองร้อน จึงมีความอ่อนไหวต่อสภาพอากาศหนาว โดยเกษตรกรรายหนึ่งในเมือง Matsuyama ยกตัวอย่างว่า สภาพอากาศที่หนาวเย็นในช่วงต้นปีที่ผ่านมาส่งผลให้ต้นอะโวคาโดไม่ติดผล จึงจำเป็นต้องมีความพยายามทดลองปรับปรุงการเพาะปลูกเพิ่มเติม

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Nikkei

5. มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรฯ ของญี่ปุ่นในเดือนตุลาคม 2566 ลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (6 ธันวาคม 2566)

จากข้อมูลของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) พบว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารในเดือนตุลาคม 2566 คิดเป็น 113,300 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ในเดือนกันยายนที่ผ่านมามูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรฯ เพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 3 เดือนเนื่องจากมูลค่าการส่งออกผักและผลไม้เพิ่มขึ้นมากกว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าประมงไปประเทศจีนที่ลดลง แต่ในเดือนตุลาคม 2566 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรฯ กลับมาชะลอตัว ด้านมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรขั้นต้นซึ่งคำนวณจากมูลค่าสินค้าเกษตรทั้งหมดหักออกด้วยมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปคิดเป็น 37,700 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

มูลค่าการส่งออกชา (เพิ่มขึ้นร้อยละ 36) ไปยังสหภาพยุโรปและฮ่องกง (เพิ่มขึ้นร้อยละ 25) ไปยังไต้หวัน อยู่ในเกณฑ์ดี แต่มูลค่าการส่งออกสินค้าปศุสัตว์คิดเป็น 9,200 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เช่นเดียวกับมูลค่าส่งออกนม ผลิตภัณฑ์จากนม และไข่ไก่ ก็ลดลงเช่นกัน

สำหรับมูลค่าการส่งออกสินค้าประมงไปจีนคิดเป็น 1,400 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 80 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลกระทบของการปล่อยน้ำปนเปื้อนที่ผ่านการบำบัดจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Fukushima Daiichi ลงสู่ทะเล

เมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกสะสมตั้งแต่เดือนมกราคม - ตุลาคม 2566 พบว่า จีนยังคงเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญอันดับที่ 1 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเฉพาะเดือนตุลาคม 2566 พบว่า สหรัฐอเมริกากลายเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญอันดับที่ 1 ขณะที่ จีนกลายเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญอันดับที่ 3 ผู้ประกอบการส่งออกเนื้อโคควากิววิเคราะห์ว่า สภาพเศรษฐกิจจีนเริ่มชะลอตัวและส่งผลกระทบต่อประเทศที่มีเชื้อสายจีนอื่นๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องติดตามสถานการณ์ตลาดของประเทศผู้นำเข้าอย่างต่อเนื่อง

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารของญี่ปุ่นในเดือนตุลาคม 2566

รายการ	มูลค่า (100 ล้านบาท)	เทียบกับเดือนตุลาคม 2565 (ร้อยละ)
สินค้าเกษตร (รวมสินค้าแปรรูป)	826	-2
- อาหารแปรรูป	448	-3
- สินค้าเกษตรขั้นต้น	377	-1
-- สินค้าปศุสัตว์	123	-3

รายการ	มูลค่า (100 ล้านบาท)	เทียบกับเดือนตุลาคม 2565 (ร้อยละ)
-- ธัญพืช	65	+3
-- ผักผลไม้	73	-5
-- อื่นๆ	117	+2
สินค้าป่าไม้	52	-3
สินค้าประมง	187	-34
รวม	1,133	-10

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

6. ดัชนีราคาวัสดุทางการเกษตรในเดือนตุลาคม 2566 ปรับตัวลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (7 ธันวาคม 2566)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่ดัชนีราคาด้านการเกษตรประจำเดือนตุลาคม 2566 (ปี 2563 เป็น 100) โดยดัชนีราคาวัสดุทางการเกษตรคิดเป็น 119.8 ลดลงร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ดัชนีราคาอาหารสัตว์และราคาปุ๋ยปรับตัวลดลงเล็กน้อยแต่ปรับตัวสูงขึ้นประมาณ ร้อยละ 40 เมื่อเทียบกับปี 2563 ซึ่งยังคงอยู่ในเกณฑ์สูงต่อเนื่อง ด้านดัชนีราคาสินค้าเกษตรคิดเป็น 119.6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.8 โดยดัชนีราคาผักคิดเป็น 156.1 เนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนจัดส่งผลให้ปริมาณผลผลิต ออกสู่ตลาดลดลง

ดัชนีราคาอาหารสัตว์คิดเป็น 142.5 ลดลงจาก 149.8 เมื่อเทียบกับเดือนพฤศจิกายน 2565 ซึ่งเป็นช่วงที่ปรับตัวขึ้นสูงสุด เนื่องจากชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (JA Zen-noh) ปรับลดราคาจำหน่าย ดัชนีข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คิดเป็น 152.5 ลดลงร้อยละ 12.3 และดัชนีอาหารสัตว์ผสมคิดเป็น 142.2 ลดลงร้อยละ 5.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ดัชนีราคาปุ๋ยคิดเป็น 140.8 ลดลงจาก 155.3 เมื่อเทียบกับเดือนเมษายน 2566 ซึ่งเป็นช่วงที่ปรับตัวขึ้น สูงสุด และลดลงร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยดัชนีราคาปุ๋ยผสม NPK คิดเป็น 145.5 ลดลงร้อยละ 8.6 ปุ๋ยยูเรียคิดเป็น 174.5 ลดลงร้อยละ 14.2 และเกลือแอมโมเนียมคิดเป็น 154.0 ลดลงร้อยละ 6.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่ ดัชนีราคาปศุสัตว์สำหรับนำไปเลี้ยง เช่น ลูกโค ยังคงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยคิดเป็น 81.8 ลดลงร้อยละ 1.2 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ดัชนีราคาลูกโคนมคิดเป็นร้อยละ 62.6 ดัชนีราคาลูกโคตัวเมียคิดเป็น 71.5 และดัชนีราคาโคเนื้อตอนคิดเป็น 79.0 ราคาอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลให้เกษตรกรชะลอการซื้อลูกโค ตัวใหม่ ราคาจึงปรับตัวลดลง

สำหรับดัชนีราคาผักปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 18.4 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า โดยดัชนีราคามะเขือเทศ คิดเป็น 255.2 ต้นหอมคิดเป็น 177.8 หัวไชเท้าคิดเป็น 201.5 อยู่ในเกณฑ์สูง ด้านดัชนีราคาข้าวคิดเป็น 94.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ขณะเดียวกัน ดัชนีราคาผลไม้คิดเป็น 103.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 9 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และดัชนีราคาไข่ไก่คิดเป็น 170.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

7. กฎหมายควบคุมกัญชาฉบับแก้ไขผ่านการพิจารณาของที่ประชุมวุฒิสภาญี่ปุ่น (7 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 6 ธันวาคมที่ผ่านมา ที่ประชุมสมาชิกวุฒิสภาเห็นชอบร่างกฎหมายควบคุมกัญชาฉบับแก้ไข โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวจะอนุญาตให้มีการใช้เวชภัณฑ์ที่มีส่วนผสมสกัดจากกัญชาได้หากตรวจสอบแล้วว่าปลอดภัยและมีประสิทธิภาพจริง ในส่วนของมาตรการควบคุมในแง่ของสารเสพติดจะกำหนดให้กัญชาเป็นหนึ่งในรายการภายใต้กฎหมายควบคุมสารเสพติดซึ่งจะกำหนดบทลงโทษในการใช้เป็นสารเสพติด ทั้งนี้ กฎหมายฉบับดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ภายใน 1 ปีหลังจากลงเผยแพร่ในกิจจานุเบกษา (Gazette)

การแก้ไขกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้ “กัญชา” และ “สาร THC” เป็นสารเสพติด ขณะเดียวกันได้ยกเลิกข้อความเกี่ยวกับการจำกัดการใช้ประโยชน์ และหากได้รับใบอนุญาตแล้วก็จะสามารถใช้เวชภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชาเป็นยารักษาโรคได้เช่นเดียวกับสารเสพติดอื่นๆ ที่ใช้เป็นยาแก้ปวดในปัจจุบัน

ภายใต้กฎหมายควบคุมสารเสพติด กรณีถือครองหรือใช้กัญชาโดยผิดกฎหมายจะต้องโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี ทั้งนี้ กฎหมายควบคุมกัญชาก่อนแก้ไขไม่ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับการใช้กัญชา เนื่องจากมีการคำนึงถึงกรณีที่เกษตรกรผู้ปลูกกัญชาอาจสูดสารส่วนผสมของกัญชาเข้าไปตอนเก็บเกี่ยวซึ่งอาจทำให้เกิดอาการเมา กัญชาได้ ทั้งนี้ ในการแก้ไขกฎหมายในครั้งนี้ได้เปลี่ยนชื่อ “กฎหมายควบคุมกัญชา” เป็น “กฎหมายเกี่ยวกับข้อกำหนดการเพาะปลูกกัญชา” ซึ่งเป็นกฎหมายสำหรับการเพาะปลูกกัญชาโดยเฉพาะ

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

8. ดัชนีความต้องการข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้าประจำเดือนพฤศจิกายน 2566 เพิ่มขึ้นสูงเป็นอันดับที่ 2 เมื่อเทียบกับอดีตที่ผ่านมา (8 ธันวาคม 2566)

จากข้อมูลโดยองค์กรส่งเสริมการรักษาสะถียรภาพข้าวเผยแพร่เมื่อวันที่ 7 ธันวาคมที่ผ่านมาพบว่า ดัชนีความต้องการข้าวในช่วง 3 เดือนข้างหน้า (DI) ประจำเดือนพฤศจิกายน 2566 คิดเป็น 66 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า สูงเป็นอันดับที่สองรองจากเดือนธันวาคม 2560 ซึ่งดัชนีคิดเป็น 68 เนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนจัดส่งผลให้ปริมาณการเก็บเกี่ยวข้าวลดลงกว่าที่คาดการณ์ไว้ ขณะที่ ยอดจำหน่ายข้าวขยายตัว ส่งผลให้ความต้องการข้าวมีแนวโน้มสูงกว่าปริมาณผลผลิตข้าวที่ออกสู่ตลาด

ดัชนีความต้องการข้าวเพิ่มขึ้นเป็นเดือนที่ 4 ติดต่อกัน ปริมาณข้าวกลังชั้น 1 ที่ลดลงยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ความต้องการข้าวมากกว่าปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด ด้านผู้ประกอบการค้าส่งข้าวให้ข้อมูลว่า ยอดจำหน่ายข้าวพันธุ์ที่มีราคาถูกริมพื้นตัว ผู้ประกอบการค้าส่งหาซื้อข้าวได้ยากขึ้น และคาดว่าจะไม่เพียงพอในช่วงต้นปี 2567 เนื่องจากเป็นช่วงที่ผู้ประกอบการร้านอาหารจะหันมาใช้ข้าวปีการผลิต 2566 เพิ่มขึ้น

ด้านดัชนีราคาข้าวคิดเป็น 63 สูงกว่าจุดสมดุล (เท่ากับ 50) อย่างเห็นได้ชัด ผู้ประกอบการค้าส่งวิเคราะห์ว่า ราคาข้าวพันธุ์ที่มีราคาถูกริมพื้นตัวสูงขึ้นเนื่องจากความต้องการขยายตัว ประกอบกับต้นทุนค่าขนส่งและต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

9. ประธานสหภาพสหกรณ์การเกษตรประกาศ 5 ข้าวสำคัญด้านการเกษตรของญี่ปุ่นประจำปี 2566 (8 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 7 ธันวาคมที่ผ่านมา Mr. Toru YAMANO ประธานสหภาพสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ญี่ปุ่น (JA Zenchu) ประกาศ 5 ข้าวสำคัญด้านการเกษตร พื้นที่ชนบท และสหกรณ์การเกษตร (JA) ประจำปี 2566 โดยอันดับที่ 1 ได้แก่ การเริ่มประชุมหารือเพื่อแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ทั้งนี้ JA Zenchu ตั้งเป้าจะเน้นย้ำให้กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) สะท้อนข้อเสนอ

ของกลุ่ม JA ชาวสำคัญอื่นๆ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ “การบริโภคสินค้าเกษตรที่ผลิตในประเทศ” และ “สภาพอากาศที่ร้อนผิดปกติในช่วงฤดูร้อน”

Mr. YAMANO ระบุว่า ราคาปุ๋ย อาหารสัตว์ และน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจากสถานการณ์ในประเทศ ยูเครนและเงินเยนที่อ่อนค่าส่งผลให้ภาคเกษตรกำลังเผชิญความท้าทาย จึงเป็นที่มาของการเลือกข่าวเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงทางด้านอาหาร เป็นชาวสำคัญอันดับ 1 โดยระบุเพิ่มเติมว่า จะเดินหน้าทำงานอย่างเต็มที่เพื่อผลักดันความมั่นคงทางด้านอาหารในยามปกติและการสร้างกลไกกำหนดราคาสินค้าเกษตรที่เหมาะสม

ชาวสำคัญอันดับที่ 2 ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของ “การบริโภคสินค้าเกษตรที่ผลิตในประเทศ” โดยที่ผ่านมากลุ่ม JA ได้ขยายช่วงเวลาของเดือนรณรงค์การบริโภคสินค้าเกษตรที่ผลิตในประเทศเป็นเวลา 2 เดือน เพื่อเน้นย้ำให้ผู้บริโภคได้รับรู้ถึงจุดเด่นของสินค้าปศุสัตว์ที่ผลิตในประเทศและความสำคัญในการยกระดับการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร อันดับที่ 3 ได้แก่ “สภาพภูมิอากาศที่ผิดปกติอย่างต่อเนื่อง” ซึ่งส่งผลกระทบต่อการผลิตสินค้าเกษตร เช่น อัตราส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 ลดลง

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

10. ยอดค่าใช้จ่ายครัวเรือนสำหรับอาหารประจำเดือนตุลาคม 2566 ลดลงร้อยละ 4.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (9 ธันวาคม 2566)

ผลการสำรวจค่าใช้จ่ายของครัวเรือนที่มีสมาชิกมากกว่า 2 คนขึ้นไป ประจำเดือนตุลาคม 2566 โดยกระทรวงกิจการภายในและการสื่อสารญี่ปุ่น (MIC) เผยแพร่เมื่อวันที่ 8 ธันวาคมที่ผ่านมาพบว่า ยอดค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารในภาพรวมคิดเป็น 87,387 เยน ลดลงร้อยละ 4.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงเป็นเดือนที่ 13 ติดต่อกัน เนื่องจากค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้น

ยอดค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้อผักสดลดจ้อยละ 13.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงเป็นเดือนที่ 6 ติดต่อกัน สภาพอากาศที่แปรปรวนส่งผลให้ราคาจำหน่ายมะเขือเทศและต้นหอมปรับตัวสูงขึ้น ผู้บริโภคจึงหลีกเลี่ยงการซื้อ ในส่วนของผลไม้สดลดจ้อยละ 8.6 และลดลงเป็นเดือนที่ 4 ติดต่อกัน ผลไม้แปรรูปลดจ้อยละ 0.2 และลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 2 เดือน เนื้อสัตว์ลดจ้อยละ 6.3 และข้าวลดจ้อยละ 8.0 ลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 4 เดือน

ขณะเดียวกัน ค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้ออาหารปรุงสำเร็จลดจ้อยละ 5.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงเป็นเดือนที่ 12 ติดต่อกัน ขณะที่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มียอดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 เพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 13 เดือน

สำหรับค่าใช้จ่ายสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นเป็นเดือนที่ 10 ติดต่อกัน เจ้าหน้าที่ MIC วิเคราะห์ว่า ความต้องการรับประทานอาหารนอกบ้านที่เพิ่มขึ้น ค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้น และราคาจำหน่ายมะเขือเทศและต้นหอมที่ปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากได้ผลผลิตไม่ดี ส่งผลให้ยอดใช้จ่ายสำหรับการบริโภคในครัวเรือนลดลง

ยอดค่าใช้จ่ายสำหรับครัวเรือนที่มีสมาชิก 2 คนขึ้นไปประจำเดือนตุลาคม 2566

รายการ	ยอดค่าใช้จ่าย (เยน)	เทียบกับเดือนตุลาคม 2565 (ร้อยละ)
ค่าใช้จ่ายทั้งหมด	301,974	-2.5
- อาหาร	87,387	-4.4
-- ข้าว	2,343	-8.0
-- ขนมปัง	2,907	-2.4
-- อาหารประเภทเส้น	1,636	-7.3
-- อาหารทะเล	6,011	-4.7
-- เนื้อสัตว์	6,599	-6.3
-- เนื้อสัตว์แปรรูป	1,504	-3.6
-- นม	1,421	-3.9
-- ผลิตภัณฑ์จากนม	2,054	-5.1
-- ไข่	1,138	-1.9
-- ผักสด	6,415	-13.2
-- ผลไม้สด	3,341	-8.6
-- ผลไม้แปรรูป	290	-0.2
-- ขนม	7,840	-6.9
-- อาหารปรุงสำเร็จ	12,881	-5.4
-- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	3,481	+2.2
-- การรับประทานอาหารนอกบ้าน	14,705	+2.9

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

11. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น เตรียมเสนอร่างกฎหมายผลักดันการนำเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะไปใช้จริงในพื้นที่ (10 ธันวาคม 2566)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เตรียมเดินหน้าเร่งพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรอัจฉริยะเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานโดยเฉพาะการปลูกผักและผลไม้ โดยจะส่งเสริมการพัฒนาหุ่นยนต์สำหรับหุ่นแรงในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวรวมถึงการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะในการจัดการดูแล ขณะเดียวกัน จะให้การสนับสนุน “ผู้ประกอบการรับจ้างทำการเกษตรโดยใช้เครื่องจักรกลทางเกษตร” เช่น สหกรณ์การเกษตร (JA) หรือบริษัทเอกชน

รัฐบาลญี่ปุ่นมีกำหนดจะเสนอร่างกฎหมายเพื่อส่งเสริมการเกษตรอัจฉริยะต่อที่ประชุมรัฐสภาสมัยสามัญประจำปี 2567 โดยที่ผ่านมารัฐบาลโดย MAFF ได้จัดสรรงบประมาณจากงบประมาณเพิ่มเติมปี 2566 สำหรับการวิจัยพัฒนาเพื่อเตรียมการจัดทำกฎหมาย

ในส่วนของรายละเอียด MAFF ได้เสนอของบประมาณวงเงิน 3,000 ล้านเยน สำหรับ “โครงการพัฒนาทดสอบ และนำเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะไปใช้จริง” เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวผักผลไม้ เทคโนโลยีการคลุมถุงผลไม้เมื่อติดผล ฯลฯ สำหรับการส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ได้จัดสรรงบประมาณวงเงิน 500 ล้านเยน เช่น พันธุ์สาเล่ญี่ปุ่นและสตรอเบอร์รี่

ที่ติดผลในตำแหน่งที่เครื่องจักรกลเข้าทำงานได้ง่าย พันธุ์มันเทศที่มีความทนกับเครื่องจักรกล เช่น ไม่หักหรือฉีกไม่เป็นรอยง่าย

อย่างไรก็ตาม เครื่องจักรกลทางการเกษตรมีราคาสูงจึงเป็นเรื่องยากที่เกษตรกรแต่ละรายจะจัดซื้อเป็นของตนเอง ดังนั้น MAFF จึงได้จัดสรรงบประมาณวงเงิน 1,000 ล้านเยน เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการรับจ้างทำการเกษตรโดยใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร เช่น สหกรณ์การเกษตร และบริษัทเอกชน

นอกจากนี้ MAFF ยังได้จัดสรรงบประมาณวงเงิน 600 ล้านเยน ให้แก่องค์กรวิจัยด้านการเกษตรและอาหารแห่งชาติ (NARO) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมรองรับการทำงานร่วมกับเกษตรกรผู้ผลิตและบริษัทเอกชน เช่น การจัดหาแปลงทดสอบเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ การจัดสร้างห้องปฏิบัติการเร่งการพัฒนาพันธุ์พืช ฯลฯ ขณะเดียวกัน MAFF ได้จัดสรรงบประมาณวงเงิน 400 ล้านเยนสำหรับบริษัทสตาร์ทอัพอีกด้วย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

12. ปริมาณผลผลิตข้าวปีการผลิต 2566 ลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (13 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 12 ธันวาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่ผลการสำรวจผลผลิตข้าวปีการผลิต 2566 โดยปริมาณผลผลิตข้าวสำหรับบริโภค (Table Rice) คิดเป็น 6.61 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ดัชนีผลผลิตข้าวทั่วประเทศคิดเป็น 101 หรือ “เทียบเท่าปีปกติ (ค่าเฉลี่ย 5 ปีที่ผ่านมา)” ใกล้เคียงกับการเผยแพร่ครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2566 อย่างไรก็ตาม บางพื้นที่ในภูมิภาค Hokuriku เช่น จังหวัด Niigata มีดัชนีผลผลิตข้าวคิดเป็น 95 หรือ “ระดับไม่ค่อยดี” เนื่องจากผลกระทบของอุณหภูมิที่สูงผิดปกติในช่วงที่ผ่านมา

เมื่อจำแนกรายภูมิภาคพบว่า ภูมิภาค Hokuriku มีดัชนีผลผลิตข้าวคิดเป็น 97 หรือ “ระดับไม่ค่อยดี” เจ้าหน้าที่ MAFF ระบุว่า ในช่วงหลังการดำนามีปริมาณแสงแดดไม่เพียงพอ นอกจากนี้ในช่วงฤดูร้อนอากาศยังมีอุณหภูมิสูงผิดปกติและปริมาณน้ำฝนน้อย

ขณะที่ ภูมิภาค Hokkaido มีดัชนีผลผลิตคิดเป็น 104 ภูมิภาค Kanto และ Tosan คิดเป็น 102 หรือ “ค่อนข้างดี” ภูมิภาค Tohoku คิดเป็น 101 และภูมิภาค Tokai คิดเป็น 99 หรือ “เทียบเท่าปีปกติ” เช่นเดียวกับภูมิภาค Kinki, Chugoku, Shikoku และ Kyushu ขณะที่ภูมิภาค Okinawa คิดเป็น 103 หรือ “ค่อนข้างดี” เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยถึงแม้ว่าจะประสบพายุไต้ฝุ่น

หากจำแนกดัชนีผลผลิตเป็นรายจังหวัดแล้วพบว่า จังหวัดที่มีดัชนีผลผลิตข้าวอยู่ในระดับค่อนข้างดีมีจำนวน 19 จังหวัด ระดับเทียบเท่าปีปกติมีจำนวน 21 จังหวัด และระดับไม่ค่อยดีมีจำนวน 7 จังหวัด เช่น จังหวัด Niigata และ Akita ทั้งนี้ ในส่วนของผลผลิตต่อพื้นที่คิดเป็น 533 กิโลกรัมต่อพื้นที่ 10 อาร์ (หรือ 852.8 กิโลกรัมต่อไร่) ลดลง 3 กิโลกรัมต่อพื้นที่ 10 อาร์ (หรือลดลง 4.8 กิโลกรัมต่อไร่)

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

13. นายกรัฐมนตรีเลือก Mr. Satoshi SAKAMOTO เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นคนใหม่ (14 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคมที่ผ่านมา Mr. Fumio KISHIDA นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นตัดสินใจเลือก Mr. Satoshi SAKAMOTO อดีตรัฐมนตรีรับผิดชอบด้านการฟื้นฟูพื้นที่ชนบท เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) คนใหม่ แทน Mr. Ichiro MIYASHITA ซึ่งมีปัญหาเรื่องการรับเงินส่วนเกินจากการจัดงานเลี้ยงระดมทุนของพรรคเสรีประชาธิปไตย (LDP) กลุ่ม Mr. ABE การตัดสินใจเลือก Mr. SAKAMOTO ในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการคัดบุคคลที่มีประสบการณ์ด้านนโยบายการเกษตรเนื่องจากรัฐบาลมีกำหนดจะ

เสนอร่างแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ต่อที่ประชุมรัฐสภาสมัยสามัญในปีงบประมาณหน้า

Mr. SAKAMOTO เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 7 จากเขตเลือกตั้ง Kumamoto 3 สังกัดกลุ่มของ Mr. Yu MORIYAMA ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายการเกษตร โดยในช่วงที่ผ่านมา Mr. SAKAMOTO ได้เข้าร่วมการประชุมพิจารณาทบทวนกฎหมายฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นนโยบายที่ดำเนินการเกษตร

รัฐบาลญี่ปุ่นมีกำหนดจะเสนอร่างแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท รวมถึงการตรากฎหมายลูกที่เกี่ยวข้องในการประชุมรัฐสภาสมัยสามัญในปีงบประมาณ 2567 (เมษายน 2567 - มีนาคม 2568) นอกจากนี้ ปัจจัยที่ Mr. KISHIDA คำนึงในการตัดสินใจครั้งนี้ ได้แก่ ความสามารถในการอภิปรายในรัฐสภาจึงได้เลือก Mr. SAKAMOTO ซึ่งมีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

14. การนำเข้าข้าว Minimum Access เริ่มสร้างข้อสงสัยให้แก่บางฝ่ายในญี่ปุ่น (15 ธันวาคม 2566)

นับเป็นเวลา 30 ปีแล้วหลังจากญี่ปุ่นเปิดตลาดบางส่วนสำหรับการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศภายใต้ข้อผูกพันการเจรจาอบูรุกวัย (Uruguay Round) หรือ Minimum Access (MA) เมื่อเดือนธันวาคม 2536 โดยจนถึงปัจจุบันญี่ปุ่นนำเข้าข้าวภายใต้กรอบดังกล่าวแล้วรวมกว่า 20 ล้านตัน ซึ่งส่วนใหญ่นำไปใช้สำหรับการผลิตอาหารสัตว์ การแปรรูป และการบริโภค จึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวสำหรับบริโภค (Table Rice) ในประเทศ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ทางการผลิตและการตลาดที่เปลี่ยนไปในปัจจุบันเริ่มสร้างข้อสงสัยเกี่ยวกับความพยายามในการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ

งบประมาณที่สืบเนื่องจากการนำเข้าข้าว MA เริ่มปรับตัวสูงขึ้น โดยในปีงบประมาณ 2564 (เมษายน 2564 - มีนาคม 2565) รัฐบาลรับภาระงบประมาณ 47,700 ล้านเยน สืบเนื่องจากส่วนต่างของราคานำเข้าจากต่างประเทศกับราคาจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการในประเทศรวมถึงค่าเก็บรักษา ทั้งนี้ โดยปกติแล้วรัฐบาลญี่ปุ่นจำเป็นต้องรับภาระงบประมาณดังกล่าวประมาณ 20,000 - 30,000 ล้านเยนทุกปี และจำเป็นต้องใช้งบประมาณด้านการเกษตรมาชดเชยต่อเนื่องกันเป็นเวลามากกว่า 20 ปี เพื่อนำเข้าข้าวที่มีราคาแพงเนื่องจากการปฏิบัติตามข้อผูกพันถึงแม้ว่าในประเทศจะไม่มีความต้องการก็ตาม

อีกสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้ภาระงบประมาณปรับตัวสูงขึ้นเกี่ยวข้องกับการนำเข้าข้าวจากสหรัฐอเมริกาซึ่งมีราคาแพง โดยปกติแล้วญี่ปุ่นประมูลข้าวนำเข้าจากสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 47 ของปริมาณข้าว MA ทุกปี ยกเว้นเพียงปีที่สหรัฐฯ ได้ผลิตไม่เต็ม ดังนั้น หากรัฐบาลญี่ปุ่นหันมานำเข้าข้าวจากประเทศไทยซึ่งมีราคาถูกกว่า จะช่วยให้ภาระด้านงบประมาณของญี่ปุ่นลดลง แต่ผู้เกี่ยวข้องยังคงยึดติดกับความคิดหรือข้อตกลงอย่างไม่เป็นทางการที่ว่าข้าว MA ประมาณครึ่งหนึ่งจำเป็นต้องนำเข้าจากสหรัฐฯ

ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา รัฐบาลนำเข้าข้าว MA คิดเป็นร้อยละ 7.2 ของปริมาณความต้องการข้าวในประเทศ อย่างไรก็ตาม ปริมาณความต้องการข้าวในประเทศลดลงประมาณร้อยละ 30 ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันญี่ปุ่นนำเข้าข้าว MA ปีละ 767,000 ตัน (คิดเป็นข้าวเปลือก) โดยหากเทียบกับปริมาณความต้องการข้าวในประเทศ 7.58 ล้านตันแล้ว จะคิดเป็นประมาณร้อยละ 10 ทั้งนี้ หากจำนวนประชากรญี่ปุ่นลดลง ความต้องการข้าวลดลงอีกในอนาคต ปริมาณดังกล่าวก็จะกลายเป็นแรงกดดันด้านการตลาดสำหรับข้าวในประเทศ

“ปริมาณการนำเข้าข้าว MA ไม่สามารถปรับลดได้เนื่องจากเป็นข้อตกลงเวทีสากล” เป็นคำตอบที่กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ใช้ชี้แจงในที่ประชุมรัฐสภาอยู่บ่อยครั้ง โดยรัฐมนตรีว่าการ

MAFF ที่ผ่านมาก็แสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วยในการปรับลดโควตาดังกล่าว ถึงแม้ว่าในอดีต MAFF เคยเสนอปรับวิธีการคำนวณโควตานำเข้าข้าว MA ต่อองค์การการค้าโลก (WTO) ก็ตาม

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

15. ราคาตกลงซื้อขายข้าวปีการผลิต 2566 ประจำเดือนพฤศจิกายน 2566 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (16 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 15 ธันวาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่ราคาตกลงซื้อขายข้าวปีการผลิต 2566 ประจำเดือนพฤศจิกายน 2566 โดยคิดเป็นราคาเฉลี่ย 15,240 เยนต่อ 1 กระสอบญี่ปุ่น (60 กิโลกรัม) เพิ่มขึ้น 59 เยนเมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ในภาพรวมราคาปรับตัวสูงขึ้นไม่มาก อย่างไรก็ตามพบว่าข้าวจากบางแหล่งผลิต เช่น ข้าวพันธุ์ Koshihikari ของจังหวัด Niigata มีสัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 ลดลงอย่างเห็นได้ชัดเนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนผิดปกติในช่วงที่ผ่านมา ผู้ประกอบการค้าส่งให้ข้อมูลว่าผู้ประกอบการเริ่มหันไปใช้ข้าวจากแหล่งผลิตอื่นทดแทน

เมื่อพิจารณารายชนิดข้าวแล้วพบว่า ข้าวพันธุ์ Hitomebore ของจังหวัด Miyagi มีราคาตกลงซื้อขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 9 ข้าวพันธุ์ Hana-echizen ของจังหวัด Fukui เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ขณะที่ ข้าวอื่นๆ เพิ่มขึ้นหรือลดลงประมาณร้อยละ 1 เท่านั้น

ในส่วนของปริมาณซื้อขายข้าวในเดือนพฤศจิกายน 2566 พบว่า ในภาพรวมมีปริมาณ 136,100 ตันใกล้เคียงกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม มีข้าวบางพันธุ์จากภูมิภาค Tohoku และ Hokuriku ที่มีปริมาณลดลงอย่างเห็นได้ชัด ด้านเจ้าหน้าที่ MAFF ระบุว่า สาเหตุมาจากสัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 ที่ลดลง ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการค้าส่งให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ผู้ประกอบการบางรายเริ่มหันไปใช้ข้าวจากแหล่งผลิตใกล้เคียงที่มีสัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 สูงกว่า ผู้ประกอบการค้าส่งยังระบุอีกว่า การจัดหาข้าวเริ่มยากขึ้นเนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลงประกอบกับสัดส่วนของข้าวกล้องชั้น 1 อยู่ในเกณฑ์ต่ำ

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

16. เมือง Hitachi Omiya จังหวัด Ibaraki จัดทำข้อตกลงร่วมระหว่างเกษตรกรอินทรีย์กับเกษตรกรทั่วไป (17 ธันวาคม 2566)

เกษตรกรอินทรีย์และเกษตรกรทั่วไปในเมือง Hitachi Omiya จังหวัด Ibaraki จัดทำข้อตกลงร่วมเกี่ยวกับแนวทางการทำการเกษตรซึ่งเป็นไปตามระบบภายใต้กฎหมายระบบอาหารสีเขียวที่หวังกระตุ้นให้เกษตรกรอินทรีย์และเกษตรกรทั่วไปอยู่ร่วมกันได้ ทั้งนี้ MAFF เปิดเผยว่านับเป็นครั้งแรกในประเทศที่มีการจัดทำข้อตกลงดังกล่าว

การร่วมมือกันระหว่างเกษตรกรอินทรีย์และเกษตรกรทั่วไป เช่น การป้องกันการฟุ้งกระจายของสารเคมีทางการเกษตร และการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช เป็นสิ่งที่ไม่ได้ในการผลักดันการทำการเกษตรอินทรีย์ โดยกฎหมายระบบอาหารสีเขียวได้จัดทำระบบให้การสนับสนุนพื้นที่ที่มีการจัดทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการทำการเกษตรที่ทั้งสองฝ่ายจะยึดถือปฏิบัติ

ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าว เกษตรกรอินทรีย์จะระงับการเกิดโรคและแมลงศัตรูพืช จัดทำแนวป้องกัน ฯลฯ ขณะที่ เกษตรกรทั่วไปจะจัดให้มีมาตรการป้องกันการฟุ้งกระจายของสารเคมีทางการเกษตรเวลาฉีดพ่น ฯลฯ ขณะเดียวกัน ทั้งสองฝ่ายจะหมั่นกำจัดการหญ้าและจัดให้มีการแบ่งปันข้อมูลเมื่อเกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชในพื้นที่

กรณีพบผู้ฝ่าฝืน ทั้งสองฝ่ายสามารถแจ้งเตือนให้เพิ่มความระมัดระวังได้ ทั้งนี้ ข้อตกลงดังกล่าวมีผล 5 ปี ไปจนถึงปี 2571 ด้านเจ้าหน้าที่ของเมือง Hitachi Oyama ระบุว่า เริ่มมีเจ้าของที่ดินที่ประสงค์จะให้ใช้ที่ดินในการทำการเกษตรอินทรีย์ ซึ่งนับเป็นโอกาสอันดีในการขยายขนาดการผลิตเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ เมือง Hitachi Omiya มีกำหนดจะร่วมมือกับสหกรณ์การเกษตร (JA Hitachi) เปลี่ยนข้าวของอาหารกลางวันในโรงเรียนเป็นข้าวอินทรีย์สำหรับโรงเรียนประถมและมัธยมต้นรวม 15 แห่งในพื้นที่

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

17. ญี่ปุ่นเตรียมขยายโควตานำเข้ากล้วยและสับปะรดให้อินโดนีเซีย (18 ธันวาคม 2566)

ญี่ปุ่นและอินโดนีเซียเห็นชอบในหลักการผลการทบทวนความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ (EPA) ซึ่งรวมถึงสาขาเกษตร ป่าไม้ และประมงด้วย ในแง่ของการส่งออกสินค้าเกษตรของญี่ปุ่นไปยังอินโดนีเซีย อินโดนีเซียจะกำหนดให้มีโควตาภาษีต่ำสำหรับข้าวเมล็ดสั้น และยกเลิกภาษีนำเข้าสำหรับแป้งข้าวเจ้า ขณะที่ ในแง่ของการนำเข้าสินค้าเกษตรจากอินโดนีเซีย ญี่ปุ่นจะเพิ่มปริมาณโควตาภาษีต่ำสำหรับกล้วย สับปะรด ฯลฯ

EPA ญี่ปุ่น-อินโดนีเซีย มีผลบังคับใช้ครั้งแรกเมื่อปี 2551 และได้เริ่มกระบวนการทบทวนในครั้งนี้นับตั้งแต่ปี 2558 โดยได้เห็นชอบในหลักการผลการทบทวนในการหารือระดับผู้นำทวิภาคีซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประชุมสุดยอดผู้นำฉลองความสัมพันธ์อาเซียน-ญี่ปุ่นครบรอบ 50 ปี เมื่อวันที่ 16 ธันวาคมที่ผ่านมา

อินโดนีเซียตกลงที่จะกำหนดให้มีโควตาภาษีต่ำสำหรับการนำเข้าข้าวเมล็ดสั้นจากญี่ปุ่น โดยคิดภาษี กิโลกรัมละ 450 รูเปีย (ประมาณ 4.3 เยน) สำหรับข้าว 8,500 ตัน ทั้งนี้ ปัจจุบันญี่ปุ่นส่งออกข้าวไปอินโดนีเซีย ประมาณ 20 - 300 ตัน ด้านเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) มองว่า ประเทศอินโดนีเซียบริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก อีกทั้งยังมีชาวญี่ปุ่นอาศัยอยู่จำนวนมาก ดังนั้นจึงเป็นโอกาสในการขยายการส่งออก

ขณะที่ ญี่ปุ่นจะขยายโควตาภาษีต่ำสำหรับการนำเข้ากล้วยอีก 3,000 ตัน เป็น 4,000 ตัน และสับปะรดที่มีขนาดเล็กน้ำหนักน้อยกว่า 900 กรัม อีก 500 ตัน เป็น 800 ตัน โดยเจ้าหน้าที่ MAFF วิเคราะห์ว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อการผลิตในประเทศ

นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังจะขยายโควตาสำหรับซอร์บิทอลซึ่งใช้แทนน้ำตาลเพิ่มขึ้นอีก 5,000 ตัน เป็น 30,000 ตัน พร้อมยกเลิกภาษีนำเข้าสำหรับผลไม้จำพวก Grapefruit น้ำผลไม้ มายองเนส ฯลฯ และยังได้ระบุเกี่ยวกับความพยายามในการคุ้มครองสินค้า GI ของทั้งสองประเทศ

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

18. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยญี่ปุ่นขึ้นราคาอาหารสัตว์ผสมอีกตันละ 2,800 เยน (20 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 19 ธันวาคมที่ผ่านมา ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (JA Zen-Noh) ประกาศราคาอาหารสัตว์ผสมช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2567 โดยปรับขึ้นเฉลี่ยตันละ 2,800 เยนเมื่อเทียบกับการประกาศราคาครั้งก่อน (ช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2566) เนื่องจากการปลูกถั่วเหลืองในภูมิภาคอเมริกาใต้ได้ผลผลิตไม่ดีส่งผลให้ราคากากถั่วเหลืองปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับการจำกัดการจราจรในคลองปานามาเนื่องจากระดับน้ำที่ลดลงส่งผลให้ค่าขนส่งทางเรือปรับตัวสูงขึ้น

ราคากากถั่วเหลืองในตลาดชิคาโกปรับตัวสูงขึ้น โดยมีราคาสูงกว่าตันละ 500 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา เนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนจัดและอากาศที่แห้งของแหล่งผลิตในภูมิภาคอเมริกาใต้

ขณะเดียวกัน ราคาข้าวโพดในตลาดชิคาโกในเดือนตุลาคม 2566 คิดเป็น 490 เซนต์ต่อบูชเชล เพิ่มขึ้นจาก 480 เซนต์ต่อบูชเชลในเดือนกันยายนที่ผ่านมา เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในยูเครน

สำหรับค่าขนส่งทางเรือพบว่า ค่าขนส่งสหรัฐฯ - ญี่ปุ่น ในช่วงเดือนสิงหาคม 2566 ต้นละ 50 ดอลลาร์สหรัฐฯ ปรับขึ้นเป็น 60 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา หน่วยงานดูแลคลองปานามา ใช้มาตรการจำกัดจำนวนลำเรือตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนเนื่องจากระดับน้ำในคลองปานามาลดลงต่ำกว่าปกติ ส่งผลให้ค่าขนส่งปรับตัวสูงขึ้น บริษัทขนส่งหลายแห่งหันไปใช้เส้นทางผ่านคลองสุเอซและการอ้อมแหลมกู๊ดโฮปแทนจึงทำให้ระยะเวลาการขนส่งนานขึ้น ต้นทุนค่าขนส่งปรับตัวสูงขึ้น นอกจากนี้ เงินเยนที่แข็งค่ายังเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลให้ต้นทุนการจัดหาวัตถุดิบอาหารสัตว์ปรับตัวสูงขึ้นเช่นกัน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

19. มูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารของญี่ปุ่นในเดือนพฤศจิกายน 2566 ลดลงเป็นเดือนที่ 4 ติดต่อกัน (21 ธันวาคม 2566)

จากสถิติการค้าระหว่างประเทศเผยแพร่โดยกระทรวงการคลังญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคมที่ผ่านมาพบว่า ในเดือนพฤศจิกายน 2566 ญี่ปุ่นส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่า 91,000 ล้านดอลลาร์ ลดลงร้อยละ 12.8 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงเป็นเดือนที่ 4 ติดต่อกัน ด้านมูลค่าการส่งออกสะสมตั้งแต่เดือนมกราคม - พฤศจิกายน 2566 คิดเป็น 1,022,000 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นสูงกว่า 1 ล้านล้านเยนเป็นปีที่ 3 ติดต่อกัน แต่ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาเนื่องจากประเทศจีนจำกัดการนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่น

เมื่อพิจารณารายประเทศคู่ค้าผู้นำเข้าแล้วพบว่า มูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารไปภูมิภาคอาเซียน คิดเป็น 18,400 ล้านดอลลาร์ ลดลงร้อยละ 5.7 จีน 8,600 ล้านดอลลาร์ ลดลงร้อยละ 60.3 สหรัฐอเมริกา 14,400 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.5 และสหภาพยุโรป 3,800 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในส่วนของ การนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารในเดือนพฤศจิกายน 2566 คิดเป็นมูลค่า 816,000 ล้านดอลลาร์ ลดลงร้อยละ 7.3 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงเป็นเดือนที่ 6 ติดต่อกัน เนื้อสัตว์มีมูลค่านำเข้า 152,900 ล้านดอลลาร์ ลดลงร้อยละ 12.3 ธัญพืช 114,000 ล้านดอลลาร์ ลดลงร้อยละ 11.8 ผัก 65,500 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.6 และผลไม้ 52,100 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

20. รัฐบาลญี่ปุ่นเคาะรายละเอียดการเสนอของงบประมาณด้านการเกษตรฯ ปี 2567 วงเงิน 2.27 ล้านล้านเยน (21 ธันวาคม 2566)

แหล่งข่าวรายงานเมื่อวันที่ 20 ธันวาคมที่ผ่านมาว่า รัฐบาลญี่ปุ่นเตรียมเสนอของงบประมาณด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง ประจำปี 2567 วงเงิน 2,268,600 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้น 300 ล้านดอลลาร์ เมื่อเทียบกับงบประมาณปี 2566 เนื่องจากจะมีการแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ซึ่งเปรียบเสมือน “ธรรมนูญด้านการเกษตร” ของประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้ จากการประชุมร่วมกับกระทรวงการคลัง ในวันเดียวกัน ได้ข้อสรุปว่าจะจัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) วงเงิน 42,200 ล้านดอลลาร์

ด้านงบประมาณสำหรับ “เงินสนับสนุน (Direct Payment) การใช้ประโยชน์พื้นที่นา” ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรหันไปปลูกพืชอื่นทดแทนข้าว และ “เงินส่งเสริมการปรับเป็นพื้นที่สวน” ได้จัดสรร

วงเงิน 301,500 ล้านบาท ลดลง 3,500 ล้านบาท รวมกับงบประมาณปี 2566 เพิ่มเติม อีก 75,000 ล้านบาท ซึ่งกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) จะใช้สำหรับส่งเสริมการปลูกข้าวสาลี ถั่วเหลือง ฯลฯ

นอกจากนี้ MAFF ยังได้เสนอของบประมาณสำหรับส่งเสริมการจัดทำแผนในระดับพื้นที่เพื่อกระตุ้นการใช้ประโยชน์จากที่ดินทางการเกษตรวงเงิน 1,400 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 600 ล้านบาท โดยรัฐบาลจะกระตุ้นให้แต่ละพื้นที่จัดทำแผนดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ 2567 สำหรับการส่งเสริมเกษตรกรรายใหม่ได้เสนอของบประมาณวงเงิน 12,100 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,500 ล้านบาท เมื่อเทียบกับงบประมาณปี 2566

สำหรับการหารือระหว่างรัฐมนตรีว่าการ MAFF และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังญี่ปุ่น ได้เห็นชอบแนวทางการเสนอของบประมาณสำหรับ “เงินสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินทางการเกษตร” สำหรับการจัดหาเครื่องจักรกลทางการเกษตรหรือการจัดสร้าง Facility วงเงิน 1,100 ล้านบาท “การสนับสนุนผู้ประกอบการหรือสหกรณ์การเกษตรในการให้บริการด้านการทำการเกษตร” วงเงิน 1,100 ล้านบาท “การเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับ Smart Agriculture” วงเงิน 8,000 ล้านบาท และ “ประกันรายได้ด้านการเกษตร” วงเงิน 31,900 ล้านบาท

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

21. รายได้ด้านการเกษตรประจำปี 2565 ลดลงร้อยละ 7.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (23 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 22 ธันวาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่รายได้ด้านการเกษตรประจำปี 2565 โดยคิดเป็น 3,105,100 ล้านบาท ลดลง 242,800 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 7.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากราคาวัสดุทางการเกษตรปรับตัวสูงขึ้น โดยรายได้ด้านการเกษตรลดลงต่ำสุดนับตั้งแต่ปี 2558 อย่างไรก็ตาม มูลค่าการผลิตภาคเกษตรคิดเป็น 9,001,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 163,100 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

รายได้ด้านการเกษตรคำนวณจากมูลค่าการผลิตภาคเกษตรหักออกด้วยต้นทุนค่าวัสดุ เช่น ค่าปุ๋ย ฯลฯ และบวกกับเงินสนับสนุนด้านการเกษตร โดยในปี 2565 มูลค่าการผลิตภาคเกษตรขยายตัวแต่ต้นทุนค่าวัสดุทางการเกษตร เช่น ค่าปุ๋ย ค่าอาหารสัตว์ ค่าสารเคมี ฯลฯ ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้รายได้ด้านการเกษตรลดลง

มูลค่าการผลิตภาคเกษตรปรับตัวสูงกว่า 9 ล้านล้านบาทเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2561 เนื่องจากราคาผัก ข้าว และสินค้าปศุสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้มูลค่าการผลิตภาคเกษตรในภาพรวมขยายตัว โดยเมื่อพิจารณารายสินค้าแล้วพบว่า มูลค่าการผลิตผักคิดเป็น 2,298,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวนส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิต ราคาจึงปรับตัวสูงขึ้น มูลค่าการผลิตข้าวคิดเป็น 1,394,600 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 เนื่องจากปริมาณในสต็อกภาคเอกชนลดลง ราคาซื้อขายข้าวสำหรับบริโภค (Table Rice) จึงปรับตัวสูงขึ้น มูลค่าการผลิตสุกรคิดเป็น 671,300 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.6 ราคาเนื้อสัตว์นำเข้าที่ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคเนื้อสุกรที่ผลิตในประเทศ ความต้องการขยายตัว ราคาจึงปรับตัวสูงขึ้น มูลค่าการผลิตไข่ไก่คิดเป็น 563,800 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 เนื่องจากราคาอาหารสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) ส่งผลให้ปริมาณการผลิตลดลง และมูลค่าการผลิตเนื้อไก่คิดเป็น 394,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากตลาดต้องการสินค้าในประเทศทดแทนสินค้านำเข้า

นอกจากนี้ มูลค่าการผลิตมันฝรั่งคิดเป็น 219,900 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 5.7 เนื่องจากปริมาณการผลิตพื้นผิว ไม้ตัดดอกคิดเป็น 349,300 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7 เนื่องจากความต้องการพื้นผิวจากการระบาด

ของโรค COVID-19 คาดคิดเป็น 47,100 ล้านเยน ลดลงร้อยละ 4.8 ผลไม้คิดเป็น 923,200 ล้านเยน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.8 โคเนื้อคิดเป็น 825,700 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 และน้ำนมดิบคิดเป็น 791,600 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

22. ปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตรในปี 2565 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (23 ธันวาคม 2566)

จากผลการสำรวจโดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม ที่ผ่านมาพบว่า ในปี 2565 ญี่ปุ่นมีปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 เมื่อเทียบกับปี 2564 เนื่องจากปัญหาการขนส่งที่สืบเนื่องจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ในช่วงก่อนหน้า เริ่มคลี่คลาย ขณะที่ MAFF กำหนดเป้าหมายภายใต้ยุทธศาสตร์ระบบอาหารสีเขียวโดยลดปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตรให้ได้ครึ่งหนึ่งภายในปี 2593 ทั้งนี้ ปริมาณการใช้ในปี 2565 ลดลงร้อยละ 4.7 เมื่อเทียบกับปี 2562 ซึ่งเป็นปีฐาน อัตราการลดลงหดตัวร้อยละ 4.3 เมื่อเทียบกับปี 2564 และยังคงห่างจากเป้าหมายที่ MAFF กำหนดไว้ ทั้งนี้ MAFF เผยแพร่ตัวเลขดังกล่าวในที่ประชุมศูนย์บัญชาการยุทธศาสตร์อาหารสีเขียวซึ่งจัดขึ้นในวันเดียวกัน โดย Mr. Tetsushi SAKAMOTO รัฐมนตรีว่าการ MAFF กล่าวในที่ประชุมฯ ว่า การยกระดับการดำเนินการเพื่อลดภาระต่อสิ่งแวดล้อมนับเป็นภารกิจสำคัญ

MAFF กำหนดปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตรจากปริมาณการส่งจำหน่ายสารเคมีทางการเกษตรของบริษัทผู้ผลิต โดยยุทธศาสตร์ระบบอาหารสีเขียวที่จัดทำขึ้นเมื่อปี 2562 ได้กำหนดเป้าหมายลดปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตรร้อยละ 10 ภายในปี 2573 และร้อยละ 50 ภายในปี 2593 โดยใช้ตัวเลขปี 2562 เป็นปีฐาน ทั้งนี้ ปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตรในปี 2564 ลดลงร้อยละ 9 ต่ำกว่าเป้าหมายปี 2573 เพียงร้อยละ 1 เท่านั้น

เจ้าหน้าที่ MAFF วิเคราะห์สถานการณ์การใช้สารเคมีทางการเกษตรในปี 2565 ว่าเกษตรกรบางส่วนหันไปใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ ขณะที่ ปัญหาการขนส่งที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 เริ่มคลี่คลายจึงส่งผลให้ปริมาณการใช้ปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม MAFF ตั้งเป้าเดินทางส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ควบคู่ไปกับการพัฒนาพันธุ์พืชที่มีความต้านทานสูง

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

23. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นเรียกร้องให้ผู้เกี่ยวข้องยกระดับมาตรการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคปศุสัตว์ในช่วงเทศกาลปีใหม่ (25 ธันวาคม 2566)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) มีหนังสือถึงทุกสำนักงานสุขอนามัยปศุสัตว์ของทุกจังหวัดให้ยกระดับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคปศุสัตว์เนื่องจากช่วงเทศกาลปีใหม่และเทศกาลตรุษจีนซึ่งเป็นช่วงที่มีผู้คนเดินทางจำนวนมาก โดยระบุถึงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) สืบเนื่องจากช่วงฤดูนกอพยพมายังประเทศญี่ปุ่นและสถานการณ์การระบาดของโรคคอตีบสุกรแอฟริกัน (ASF) และโรคปากเท้าเปื่อย (FMD) ในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่งผลให้ความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดในประเทศญี่ปุ่นอยู่ในเกณฑ์สูง

นอกจากนี้ MAFF ยังเรียกร้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงปศุสัตว์ยกระดับมาตรการป้องกันไวรัสเข้าสู่ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ การหมั่นตรวจสอบสุขภาพของปศุสัตว์ที่เลี้ยงไว้ และการรีบแจ้งให้ทางการทราบหากตรวจพบความผิดปกติ ขณะเดียวกัน ได้ขอความร่วมมือให้ผู้เกี่ยวข้องแจ้งให้แรงงานชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในฟาร์ม

หลีกเลี่ยงการเดินทางไปยังพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ASF และ FMD และหลีกเลี่ยงการนำผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์จากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

24. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น ประกาศ 10 ชาวเทคโนโลยีการเกษตรเด่นแห่งปี (26 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 25 ธันวาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ประกาศ 10 ชาวสำคัญด้านเทคโนโลยีการเกษตรประจำปี 2566 โดยอันดับ 1 ได้แก่ “ระบบแสดงเวลาสะสมภาวะอุณหภูมิต่ำในไม้ผล” ขององค์การวิจัยด้านการเกษตรและอาหารแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (NARO) ซึ่งสามารถระบุช่วงเวลาที่ดินไม้ผลจะตื่นจะช่วงเวลาจำศีล (hibernate) ได้

สำหรับระบบแสดงเวลาสะสมภาวะอุณหภูมิต่ำในไม้ผล NARO ได้เปิดให้ลงทะเบียนใช้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งเกษตรกรสามารถเลือกพิกัดของสวนผลไม้โดยใช้ Smartphone เพื่อตรวจสอบระยะเวลาและวันที่คาดว่าจะตื่นไม้ผลจะฟื้นจากช่วงเวลาจำศีลได้ ในส่วนของชาวสำคัญอันดับที่ 2 ได้แก่ “เทคโนโลยีไถพรวนพร้อมหว่านแห้ง” ซึ่ง NARO พัฒนาขึ้นสำหรับเกษตรกรที่ปลูกข้าวและข้าวสาลีต่อเนื่องกัน โดยปกติแล้วการหว่านแห้งภายหลังเก็บเกี่ยวข้าวสาลีมักจะได้รับผลกระทบจากน้ำฝน ซึ่งการไถพรวนจะช่วยแก้ปัญหาด้านความชื้นและการระบายน้ำ

ชาวสำคัญอันดับที่ 3 ได้แก่ “การพัฒนาพันธุ์มันเทศ Beni-hinata” ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีความต้านทานโรคโคนเน่า สามารถเพาะปลูกแม้ในพื้นที่ระบาดของโรคได้ สำหรับเทคโนโลยีเกี่ยวกับการพัฒนาพันธุ์พืชอื่น ได้แก่ ชาวสำคัญอันดับที่ 9 “การพัฒนาพันธุ์มันเทศ Hime-azuma” ซึ่งเป็นพันธุ์ใหม่ที่พัฒนามาจากพันธุ์ Beni-azuma และอันดับที่ 10 “การพัฒนาพันธุ์หน่อไม้ฝรั่ง Asutama-J” ซึ่งมีความต้านทานโรค

ในส่วนของเทคโนโลยีโรคและแมลงศัตรูพืช ได้แก่ ชาวสำคัญอันดับ 4 “การใช้เลเซอร์กำจัดหนอนกระทู้ในฝัก” ของมหาวิทยาลัย Osaka อันดับที่ 6 “เครื่องถ่ายภาพแมลงศัตรูพืชที่ส่งภาพถ่ายอัตโนมัติภายหลังการกำจัด” และอันดับที่ 8 “การวิเคราะห์หลักไกลของเชื้อรา Gray mold และการพัฒนายาฆ่าแมลง RNA”

ทั้งนี้ การเลือกชาวสำคัญด้านเทคโนโลยีการเกษตรเป็นการลงคะแนนโดยผู้สื่อข่าวด้านการเกษตรจากสำนักต่างๆ โดยจะพิจารณาเลือกชาวด้านเทคโนโลยีการเกษตรหรือการพัฒนาพันธุ์ที่ส่งผลต่อสังคม

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

25. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น จัดทำแนวทางโมเดลธุรกิจการใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชญี่ปุ่นในต่างประเทศ (26 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 25 ธันวาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) กำหนดแนวทางส่งเสริมโมเดลธุรกิจการเก็บค่าใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชของญี่ปุ่นในต่างประเทศ โดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับสัญญาและคู่สัญญา เช่น การเลือกตลาดที่ไม่เป็นคู่แข่งด้านการส่งออกกับญี่ปุ่น การกำหนดค่าเสียหายกรณีพันธุ์พืชรั่วไหล ฯลฯ สำหรับค่าใช้พันธุ์พืชจะใช้เป็นเงินทุนสำหรับการพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ๆ และการเฝ้าระวังการลักลอบใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชโดยไม่ได้รับอนุญาต

ปัจจุบันญี่ปุ่นประสบปัญหาและได้รับความเสียหายจากการลักลอบนำพันธุ์พืชดีของญี่ปุ่น เช่น องุ่นพันธุ์ Shine Muscat ไปปลูกในต่างประเทศ โดยมาตรการแก้ไขปัญหานั้น ได้แก่ การขึ้นทะเบียนพันธุ์ในต่างประเทศ แต่ในทางปฏิบัติแล้วสามารถดำเนินการได้ยาก ดังนั้น MAFF จึงได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหานั้นที่สามารถดำเนินการได้จริง ได้แก่ การทำสัญญาอนุญาตให้เกษตรกรหรือบริษัทเมล็ดพันธุ์พืชในต่างประเทศใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชของญี่ปุ่นได้ ซึ่งหากมีการลักลอบนำไปปลูกโดยไม่ได้รับอนุญาต เกษตรกรหรือบริษัทเมล็ดพันธุ์พืช

ซึ่งเป็นคู่สัญญาจะได้รับผลกระทบด้วย จึงกลายเป็นกลไกช่วยเฝ้าระวังการลักลอบได้อีกทางหนึ่ง ขณะที่ฝ่ายญี่ปุ่นจะใช้ค่าใช้พินธุ์ (ค่าลิขสิทธิ์) เป็นเงินทุนในการพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ๆ ในอนาคต

“แนวทางการอนุญาต (ลิขสิทธิ์) พันธุ์พืชในต่างประเทศ” จัดทำขึ้นสำหรับผู้พัฒนาพันธุ์พืชของญี่ปุ่น เช่น องค์การวิจัยด้านการเกษตรและอาหารแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (NARO) และหน่วยงานเกษตรของจังหวัด ซึ่งจะช่วยให้การจัดทำสัญญาการใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชในต่างประเทศกระตุ้นภาคเกษตรและการส่งออกด้านการเกษตรของประเทศญี่ปุ่น

สำหรับการอนุญาตการใช้พันธุ์พืชในต่างประเทศ MAFF ได้เรียกร้องให้พิจารณาในประเด็นต่างๆ รวมถึงระยะเวลาเก็บเกี่ยวต้องไม่ตรงกับระยะเวลาที่ผลผลิตในญี่ปุ่นออกสู่ตลาด เช่น การปลูกในประเทศชั่วคราวได้ ซึ่งช่วงฤดูตรงข้ามกับญี่ปุ่น หรือการปลูกในประเทศซึ่งไม่อนุญาตให้นำเข้าผลไม้ชนิดนั้นๆ จากประเทศญี่ปุ่น ทั้งในแง่ของเงื่อนไขการกักกันพืชและอุปสรรคด้านการขนส่ง อย่างไรก็ตาม ประเทศผู้ปลูก (ผู้ใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืช) จะต้องมียุทธศาสตร์คุ้มครองพันธุ์พืชจึงจะสามารถใช้โมเดลธุรกิจข้างต้นได้ นอกจากนี้ การระบุห่วงโซ่อุปทานซึ่งครอบคลุมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้จำหน่ายนับเป็นสิ่งสำคัญกรณีมีความเป็นไปได้ที่ผลผลิตที่ปลูกในต่างประเทศจะกลายเป็นคู่แข่งกับผลผลิตที่ผลิตในประเทศญี่ปุ่น จะได้มีการเรียกร้องให้มีการจำกัดการส่งจำหน่ายได้

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

26. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น ประกาศ 25 หัวข้อที่ได้รับคัดเลือกรับเงินสนับสนุนพัฒนา SMEs ด้านการเกษตรฯ (29 ธันวาคม 2566)

เมื่อวันที่ 28 ธันวาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ประกาศ 25 หัวข้อด้านการเกษตร ป่าไม้ ประมง และอาหาร ที่ได้รับเลือกภายใต้ “โครงการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม SMEs ของรัฐบาลญี่ปุ่น” โดยตั้งงบประมาณสนับสนุนวงเงิน 46,700 ล้านเยน เช่น หุ่นยนต์เก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร ถ่านชีวภาพประสิทธิภาพสูง ฯลฯ ระยะเวลาโครงการ 5 ปี จนถึงปีงบประมาณ 2572

งบประมาณดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งภายใต้งบประมาณปี 2565 เพิ่มเติม วงเงิน 206,000 ล้านเยน สำหรับหัวข้อด้านการเกษตร MAFF ได้จำกัดสำหรับ SMEs ที่ก่อตั้งมาแล้วไม่เกิน 15 ปี และมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มวิจัยใน 14 สาขา อาทิ การปรับปรุงพันธุ์ การลดก๊าซเรือนกระจก ฯลฯ ทั้งนี้ มีผู้สมัครเข้าร่วมรวม 111 ราย และ MAFF จะจัดตั้งเป็นกองทุนภายใต้สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีด้านเกษตร ป่าไม้ ประมง และอาหาร (JATAFF)

ตัวอย่างเช่น โครงการของบริษัท AGRIST (เมือง Shintomi จังหวัด Miyazaki) วางแผนเพิ่มผลกำไรด้านการเกษตรโดยใช้หุ่นยนต์เก็บเกี่ยวอัตโนมัติและการวิเคราะห์ข้อมูลผลผลิต ได้รับเงินสนับสนุนวงเงิน 1,100 ล้านเยน และโครงการของบริษัท TOWING (เมือง Nagoya จังหวัด Aichi) มีกำหนดจะทดลองใช้และพัฒนากระบวนการผลิตถ่านชีวภาพประสิทธิภาพสูงที่เติมจุลินทรีย์ ได้รับเงินสนับสนุนวงเงิน 1,250 ล้านเยน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

27. จำนวนผู้โดยสารลักลอบนำเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์เข้าประเทศญี่ปุ่นเพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ (30 ธันวาคม 2566)

จำนวนการลักลอบนำเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ติดตัวผู้โดยสารเข้าประเทศญี่ปุ่นในปี 2566 เพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นประวัติการณ์ โดยจากข้อมูลของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) พบว่า ณ เดือนตุลาคม 2566 มีการตรวจพบการลักลอบรวม 122,534 กรณี มากกว่าปี 2562 ทั้งปีที่เคยมากที่สุดกว่าร้อยละ 10 เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยพบการลักลอบการนำติดตัวผู้โดยสารจาก

เกาหลีใต้ จีน และเวียดนามมากที่สุด ด้าน MAFF ยกระดับการเฝ้าระวังเนื่องจากอาจเป็นสาเหตุของการนำโรคอหิวาต์สุกรแอฟริกัน (ASF) และโรคปากเท้าเปื่อย (FMD) เข้าสู่ประเทศญี่ปุ่นได้

ไวรัสโรค ASF และ FMD สามารถติดต่อจากเนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ที่มีไวรัสปะปนอยู่ได้ ดังนั้น กฎหมายป้องกันการแพร่ระบาดของโรคระบาดสัตว์ได้ห้ามนำเข้าเนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ ฯลฯ จากบางประเทศ ซึ่งตามหลักการแล้วไม่อนุญาตให้นำเข้าจากประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดบทลงโทษแต่ก็ยังตรวจพบกรณีการนำติดตัวเข้ามาโดยไม่ทราบเกี่ยวกับข้อบังคับดังกล่าว

ในจำนวนกรณีการลักลอบนำติดตัวผู้โดยสารเข้าประเทศญี่ปุ่นพบว่า เป็นผู้โดยสารจากเกาหลีใต้มากที่สุด ร้อยละ 16 จีน ร้อยละ 16 และเวียดนามร้อยละ 8 โดยเจ้าหน้าที่ส่วนสุขอนามัยสัตว์ MAFF ระบุว่ามีการตรวจพบโรค ASF ในทั้ง 3 ประเทศข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองปูซาน ประเทศเกาหลีใต้ เพิ่งจะมีการตรวจพบโรค ASF ในหมู่ป่าเมื่อวันที่ 22 ธันวาคมที่ผ่านมา

สาเหตุที่มีการตรวจพบกรณีลักลอบเพิ่มขึ้นอีกปัจจัยหนึ่งได้แก่ การปรับระบบตรวจค้นให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดย MAFF ได้เพิ่มจำนวนสุนัขดมกลิ่นปฏิบัติหน้าที่เป็น 140 ตัว จากเดิม 53 ตัวในปีงบประมาณ 2562 นอกจากนี้ ยังได้มีการปรับแก้กฎหมายฯ เพื่อเพิ่มอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบ

สำหรับช่วงสิ้นปี ปีใหม่ และตรุษจีน (เดือนกุมภาพันธ์ 2567) เป็นช่วงที่มีผู้โดยสารเดินทางไปประเทศในภูมิภาคเอเชียค่อนข้างมาก MAFF จึงได้แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการ 1) หลีกเลี่ยงการเดินทางไปพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคปศุสัตว์โดยไม่จำเป็น 2) แจ้งให้แรงงานชาวต่างชาติงดนำหรือส่งสินค้าปศุสัตว์ทางไปรษณีย์

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News